

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a JUDr. Petry Venclové, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **Enlino, a.s.**, IČ 24752011
sídlem Ve Dvoře 20, 285 75 Žehušice
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Sehnalem
sídlem Politických vězňů 27, 280 02 Kolín IV

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, IČ 70892822
Sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2020, č. j. KrÚ 14125/2020,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Městský úřad Přelouč, odbor životního prostředí, orgán státní správy lesů (dále též „správní orgán prvního stupně“ či „kontrolní orgán“) učinil v rámci úřední činnosti dne 5. 6. 2019 zjištění o výskytu nezpracovávaného kůrovcového dříví vyskytujícího se na lesních

pozemcích ve vlastnictví žalobkyně, konkrétně v lokalitách LHC Lesy Stome místně spadajících do působnosti obce s rozšířenou působností Přelouč. Těmito lokalitami se rozumí porostní skupina 8 C a 11, 22 E a 10 a 23 B a 10. Svá zjištění správní orgán prvního stupně zachytil v záznamu o úkonech předcházejících kontrole ze dne 6. 6. 2019, č. j. MUPC/11731/2019/OŽP/NF [§ 3 odst. 1 a 2 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též „kontrolní řád“)]. Správní orgán prvního stupně konkrétně zjistil, že vyjma dříve zpracovaného kůrovcového dříví a dříve zpracovaných kůrovcových souší nebyla v namátkově kontrolovaných porostech zjištěna žádná činnost, rozumí se aktuálně realizovaná činnost, spojená s nezbytně nutnými opatřeními vázanými k ochraně lesa před dalším vývojem a šířením lýkožrouta smrkového. V místě čerstvě napadených porostů nedochází k těžbě nahodilé a k sanaci kůrovcového dříví. Nalezeny nebyly taktéž lapáky či lapače sloužící ke kontrole a k zamezení šíření lýkožrouta smrkového. O zjištěných nedostatcích a o nezbytnosti bezodkladného provedení ochranných opatření proti vývinu a šíření lýkožrouta smrkového byl v den místního šetření (tj. dne 5. 6. 2019) telefonicky informován odborný lesní hospodář Ing. L. K. Správní orgán prvního stupně se proto rozhodl, že provede kontrolu dle § 2 kontrolního řádu a podle § 5 odst. 2 písm. b) kontrolního řádu oznámil písemností č. j. MUPC/11894/2019/OŽP/NF ze dne 10. 6. 2019 žalobkyni jakožto kontrolované osobě zahájení kontroly s tím, že kontrolní činnost bude zaměřena zejména na aplikaci ochranných opatření proti lýkožroutu smrkovému v porostních skupinách 8 C a 11, 22 E a 10 a 23 B a 10, tj. na kontrolu včasného zpracování napadených stromů (kůrovcového dříví) a jejich sanaci. V souvislosti s kontrolou mající se uskutečnit v místě samém dne 3. 7. 2019 správní orgán prvního stupně požádal žalobkyni o předložení evidence kalamitních škůdců, kteří dosáhli zvýšeného nebo kalamitního stavu vedenou podle § 32 odst. 1 písm. a) lesního zákona a § 2 odst. 4 vyhlášky č. 101/1996 Sb., tj. evidenci obsahující druh kalamitního škůdce, lokalizaci výskytu, rozsah škod (m³ nebo ha), datum zjištění škody a datum a druh obranného zásahu proti škůdci.

2. Při kontrole provedené v místě samém dne 3. 7. 2019 (o níž byl dne 31. 7. 2019 sepsán protokol č. j. MUPC/15724/2019/OŽP/NF) bylo zjištěno, že nebyla předložena evidence kalamitních škůdců. Z provedené kontroly bylo přitom patrné, že minimálně v případě lýkožrouta smrkového nelze stav tohoto kalamitního hmyzího škůdce považovat za základní. Podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 101/1996 Sb.“), se za základní stav považuje takový početní stav lýkožroutů, kdy objem kůrovcového dříví z předchozího roku v průměru nedosáhl 1 m³ na 5 ha smrkových porostů a nedošlo k vytvoření ohnisek výskytu lýkožrouta. Již jen v případě oddělení 22 a 23 bylo možno pozorovat rozsáhlé holiny po těžbě kůrovcem napadených stromů a výskyt kůrovcových souší, tj. souší na skládkách, v případě porostní skupiny 22 D a 10a kůrovcových souší stojících a jako takových ponechaných na ploše zjevně dosahující 2 ha, tedy vznik rozsáhlých kůrovcových ohnisek. Osobě jednající jménem žalobkyně nebylo známo, zda evidence je či není vedena. Za primární nedostatek kontrolní orgán považoval nezpracování kůrovcem napadených stromů (smrků ztepilých) a jejich sanaci, tj. nesplnění ochranných opatření proti lýkožroutu smrkovému jakožto kalamitnímu škůdci, v důsledku čehož došlo k dokončení

vývoje tohoto škůdce a jeho vylétnutí. Podle § 32 odst. 1 lesního zákona je vlastník lesa povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les, zejména a) zjišťovat a evidovat výskyt a rozsah škodlivých činitelů a jimi působených poškození důležitých pro pozdější průkaznost provedených opatření; při zvýšeném výskytu neprodleně informovat místně příslušný orgán státní správy lesů a provést nezbytná opatření, b) preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů. Podle § 32 odst. 2 je vlastník lesa při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků. Podle § 2 písm. f) se škodlivými činiteli mimo jiné rozumí škodlivé organismy, kterými jsou podle písm. g) původci chorob lesních porostů a rostlinní nebo živočišní škůdci lesních porostů. Za nesplnění ochranných opatření kontrolní orgán považoval zejména fakt, že žalobkyně i přes upozornění kontrolního orgánu nepostupovala podle základních metod ochrany vymezených přílohou č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., které jako takové je třeba aplikovat vždy a bez ohledu na to, zda lýkožrout smrkový dosahuje stavu základního, zvýšeného či kalamitního. Podle přílohy č. 2 vyhlášky se za základ ochrany považuje aktivní vyhledávání stromů aktuálně lýkožroutem napadených, ale lýkožroutem ještě neopuštěných, tzv. kůrovcových stromů, a jejich včasná a účinná asanace. Výskyt kůrovcových stromů je v lesních porostech zjišťován celoročně. Za kůrovcové stromy se nepovažují suché stromy lýkožroutem zcela opuštěné, tzv. kůrovcové souše. Včasnou a účinnou asanací se rozumí úkon, kterým se zamezí, aby lýkožrout v kůrovcovém dříví dokončil vývoj nebo toto dříví opustil a napadl další stromy. Včasná a účinná asanace může být provedena mechanicky, například odkorňovacím adaptérem na motorovou pilu, nebo chemicky s využitím insekticidů. Za včasnou a účinnou asanaci se nepovažuje pouhý odvoz kůrovcového dříví. Z hlediska výše uvedeného bylo proto dle kontrolního orgánu zjevné, že kontrolovaná osoba minimálně v případě namátkově kontrolovaných porostních skupin 8 C a 11, - 6 - 22 E a 10 a 23 B a 10 neučinila ochranná opatření k zamezení vývoje a šíření lýkožrouta smrkového vymezená ustanovením § 32 odst. 1 a 2 lesního zákona a vyhláškou č. 101/1996 Sb. Za zjevný nedostatek kontrolní orgán též považoval žalobkyní zvolený způsob asanace lapáků formou přiblížení a jejich odvozu, tj. způsob, který nelze považovat za asanaci jako takovou, v jehož důsledku pouze dochází k dalšímu šíření kůrovce do nových lokalit. Kontrola byla ukončena dne 21. 8. 2019 marným uplynutím lhůty pro podání námitek proti kontrolnímu zjištění (žalobkyně tedy kontrolní zjištění nezpochybnila).

3. Vzhledem k tomu, že žalobkyně i přes výzvu uvedenou v oznámení o zahájení kontroly neučinila žádné opatření k zamezení vývoje a šíření lýkožrouta smrkového, přičemž již jen namátkově zjištěný výskyt lýkožroutem smrkovým napadených stromů přesahoval rozlohu několika hektarů, dospěl správní orgán prvního stupně k závěru, že je nutno s žalobkyní zahájit řízení ve věci neplnění opatření k ochraně lesa. Žalobkyni tedy bylo oznámeno zahájení řízení ve věci přestupku podle § 54 odst. 2 písm. c) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, v rozhodném znění (dále též „lesní zákon“). Jelikož nashromážděné podklady bylo možno považovat za postačující k vydání meritorního rozhodnutí, ve věci nefigurovala osoba potencionálně poškozená a nebylo důvodné nařizovat ústní jednání (o jehož nařízení však obviněný mohl požádat - o čemž

byla žalobkyně správním orgánem prvního stupně poučena), správní orgán žalobkyni usnesením ze dne 2. 9. 2019, č. j. MUPC/17801/2019/OŽP/NF, oznámil, že byly nashromážděny veškeré podklady pro vydání rozhodnutí v řízení vedeném z moci úřední ve věci přestupku vymezeného § 54 odst. 2 písm. c) lesního zákona. Žalobkyně byla souběžně vyrozuměna podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), o možnosti vyjádřit se k nashromážděným podkladům. Tohoto práva žalobkyně nevyužila.

4. Městský úřad Přelouč proto rozhodnutím ze dne 8. 10. 2019, č. j. MUPC/20283/2019/OŽP/NF, žalobkyni uznal vinnou ze spáchání přestupku podle § 54 odst. 2 písm. c) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, v rozhodném znění (dále též „lesní zákon“),¹ tím, že v době od 5. 6. 2019 do 3. 7. 2019 na pozemcích parc. č. 561/1 v k. ú. Litošice (v porostní skupině 8Ca11 na ploše 0,48 ha), parc. č. 479 v k. ú. Litošice (v porostní skupině 22Ea10 na ploše 2,12 ha) a parc. č. 150/1 v k. ú. Sovolusky u Přelouče (v porostní skupině 23Ba10 na ploše 0,82 ha) neprovedla ochranná opatření k zamezení vývoje a šíření lýkožrouta smrkového vymezená § 32 odst. 1 a 2 lesního zákona a vyhláškou č. 101/1996 Sb., a to tím, že v lesním porostu ponechala jedince smrku ztepilého čerstvě napadené lýkožroutem smrkovým, aniž by učinila potřebná opatření k zamezení jeho dalšího vývoje a šíření, tj. aniž by napadené jedince pokácela a mechanicky či chemicky asanovala. Za spáchaný přestupek byla žalobkyni uložena podle § 54 odst. 3 písm. b) lesního zákona pokuta ve výši 50.000 Kč. Dále byla žalobkyni podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „přestupkový zákon“ či „zákon o přestupcích“), § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, uložena povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení za porušení právní povinnosti ve výši 1.000 Kč.
5. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podala žalobkyně odvolání, v němž zdůraznila, že *„výsledek kontroly zachycuje určitý stav v malé části (údajně nahodile vybrané) polesí, na kterém žalobkyně hospodáří“*, dle žalobkyně však měla být posuzována situace v celém polesí a mělo být přihlédnuto ke kůrovcové kalamitě a k zvýšené nahodilé těžbě, zejména se správní orgány měly ex officio zabývat tím, zda žalobkyně byla vůbec objektivně schopna zpracovat napadené dřevo, a to s ohledem na § 21 odst. 1 zákona o přestupcích. Sama žalobkyně žádné důkazy na podporu svých tvrzení neoznačila ani nepředložila.
6. Rozhodnutím ze dne 19. 2. 2020, č. j. KrÚ 14125/2020, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a rozhodnutí Městského úřadu Přelouč ze dne 8. 10. 2019, č. j. MUPC/20283/2019/OŽP/NF, potvrdil, když se ztotožnil se skutkovými a právními závěry správního orgánu prvního stupně. K odkazu žalobkyně na § 21 odst. 1 zákona o přestupcích žalovaný uvedl, že právnická osoba, která se chce zprostiti odpovědnosti za přestupek, musí prokázat, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby

¹ Dle § 54 odst. 2 písm. c) lesního zákona se fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že neplní opatření k ochraně lesa, především nedodrží přednostní zpracování těžby nahodilé.

přestupku zabránila. Žalobkyně však svá obecná tvrzení ničím neprokázala, ačkoliv k tomu měla dostatečný prostor, a proto se odpovědnosti za přestupek nezprostila.

7. Proti rozhodnutí žalovaného (které tvoří společně s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně materiálně jeden celek) podala žalobkyně žalobu, v níž (jak potvrdil zástupce žalobkyně při jednání dne 20. 1. 2021 – viz protokol o jednání založený na listech číslo 49 až 50 soudního spisu) nezpochybnila skutkové zjištění správních orgánů, že v porostních skupinách uvedených ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ponechala jedince smrku ztepilého čerstvě napadené lýkožroutem smrkovým, aniž by učinila potřebná opatření k zamezení jeho dalšího vývoje a šíření, tj. aniž by napadené jedince pokácela a mechanicky či chemicky asanovala (tedy neprovedla ochranné opatření k zamezení vývoje a šíření lýkožrouta smrkového vymezená § 32 odst. 1 a 2 lesního zákona a vyhláškou č. 101/1996 Sb.), nezpochybnila ani jejich závěr, že základem ochrany lesa je aktivní vyhledávání aktuálně lýkožroutem napadených a neopuštěných stromů (přičemž výskyt kůrovcových stromů je v lesních porostech zjišťován celoročně), tzv. kůrovcových stromů (za kůrovcové stromy se nepovažují suché stromy lýkožroutem zcela opuštěné, takzvané kůrovcové souše), a jejich včasná a účinná asanace, přičemž včasná a účinná asanace je úkon, kterým se zamezí, aby lýkožrout v kůrovcovém dříví dokončil vývoj nebo toto dříví opustil a napadl další stromy a může být provedena mechanicky, například odkornovacím adaptérem na motorovou pilu, nebo chemicky s využitím insekticidů (za včasnou a účinnou asanaci není považován pouhý odvoz kůrovcového dříví). Žalobkyně však zdůraznila, že nebyla schopna tato opatření objektivně realizovat, jelikož v té době panovala kůrovcová kalamita a zpracovatelské kapacity byly obecně nedostupné. V této souvislosti žalobkyně poukázala na důvodovou zprávu k zákonu č. 90/2019 Sb. a k zákonu č. 314/2019 Sb., na opatření obecné povahy Ministerstva zemědělství ze dne 2. 4. 2019 (správně ze dne 2. 4. 2020 – pozn. soudu), č. j. 17110/2020-MZE-16212 (v němž se hovoří „o všeobecném nedostatku zpracovatelských kapacit“) a na údaje Českého statistického úřadu (dále též „ČSÚ“), dle kterých se celková těžba na území České republiky pohybovala v letech 2005 až 2014 mezi 15 až 16, 7 milióny m³ dřeva/rok, v roce 2016 šlo o 17, 6 miliónů m³ dřeva/rok, v roce 2017 o 19, 3 miliónů m³ dřeva/rok a v roce 2019 pak celková výše těžeb dosáhla cca 25, 6 miliónů m³ dřeva/rok. Žalobkyně též připomněla, že sama v roce 2019 vytěžila 152 % běžného objemu těžeb, což dle žalobkyně „jasně dokládá, že žalobkyně prováděla opatření k ochraně lesa v rozsahu 152 % běžného stavu a více provést nemohla, protože neměla žádné zpracovatelské kapacity“. Obdobná situace byla dle žalobkyně na celém území České republiky, a proto „nelze spekulovat o tom, že bylo možno volné zpracovatelské kapacity sehnat“. Těmito okolnostmi se správní orgány nezabývaly. Pokud by tak učinily, „musely by nutně dospět k tomu, že ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o přestupcích žalobkyně za přestupek neodpovídá“, neboť vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Místo tohoto správní orgán prvního stupně konstatoval, že žalobkyně měla „vyvinout větší úsilí“, aniž by blíže specifikoval, jaké konkrétní úsilí. Žalobkyně se též domnívá, že správní orgány měly posuzovat „stav lesního majetku jako celku“. To však neučinily, ačkoliv „byly upozorněny, že zpracovatelské kapacity žalobkyně jsou nasazeny na realizaci opatření k ochraně lesa v jiné části jeho majetku“. Žalobkyně je přesvědčena, že pokud by výše uvedené skutečnosti správní orgány

zohlednily, musely by dospět k závěru, že žalobkyně skutkovou podstatu přestupku podle § 54 odst. 2 písm. c) lesního zákona svým jednáním nenaplnila.

8. Pokud jde o závěr správních orgánů, že za včasnou a účinnou asanaci není považován pouhý odvoz kůrovcového dříví, pak jeho správnost sice žalobkyně nezpochybnila a připustila, že tzv. asanaci odvozem v rozhodném období prováděla (viz protokol o jednání ze dne 20. 1. 2021), domnívá se však, že správní orgány v případě žalobkyně „*postupovaly jinak, než je u orgánů státní správy lesů obvyklé*“, neboť žalobkyni „*je známo, že u podniku Lesy České republiky, s. p., se běžně aplikuje tzv. asanace odvozem*“, přičemž posledně zmíněný subjekt za tento postup nebyl dosud orgány státní správy sankcionován.
9. Žalobkyně se též v žalobě ohradila proti závěru správních orgánů, že při kontrole nepředložila evidenci kalamitních škůdců. Tuto evidenci však žalobkyně předložit nemohla, neboť je vedena jako roční, a proto její předložení nebylo možno požadovat před koncem kalendářního roku.
10. Ze všech výše uvedených důvodů by dle žalobkyně mělo být žalobou napadené rozhodnutí zrušeno a věc by měla být žalovanému vrácena k dalšímu řízení.
11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě (které není třeba rekapitulovat, neboť jeho obsah účastníci znají, nadto v řízení byl žalovaný úspěšný, přičemž v odůvodnění rozsudku je třeba vypořádat námitky toho účastníka, kterému soud za pravdu nedal) vyhodnotil námitky žalobkyně jako liché, odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, které je dle jeho názoru nejen věcně správné, ale též zákonné, a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
12. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“) žalobou napadené rozhodnutí [přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§75 odst. 1 s. ř. s.)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Jak již bylo naznačeno výše, rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví vymezen žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Obsah a kvalita žaloby tedy předurčuje podobu rozhodnutí soudu, protože míra podrobnosti odezvy správního soudu je závislá na tom, jak detailně své námitky žalobce v žalobě formuluje. Omezí-li se žalobce na pouhá obecná konstatování, nemůže na ně správní soud reagovat jinak než srovnatelně obecně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 9. 2018, č. j. 8 Afs 170/2018 – 36, bod 20). Žalovaný na 6 stranách žalobou napadeného rozhodnutí (a správní orgán prvního stupně na 11 stranách prvostupňového rozhodnutí) podrobně odůvodnil své závěry sumarizované výše. Proti zevrubné a promyšlené argumentaci správních orgánů žalobkyně v žalobě postavila pouze obecné námitky, aniž by předložila jakoukoliv relevantní konkurující argumentaci. Nicméně za žalobní (či kasační) námitku nelze dle Nejvyššího správního soudu „*rozhodně považovat pouhé negace pečlivě odůvodněných závěrů*“ správních orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Afs 126/2017 - 43, bod 50). Soud se proto k obecným námitkám žalobkyně vyjádří taktéž pouze obecně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42, či rozsudek téhož soudu ze dne 23. 11. 2015, č. j. 6 As 191/2015 – 41, bod 11). Současně platí, že pokud žaloba neobsahuje

dostatečně konkrétní názorovou oponenturu vedoucí ke zpochybnění závěrů správních orgánů, nemusí správní soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, které již přesvědčivě vyslovily správní orgány (podobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013 – 128, popř. rozsudek téhož soudu ze dne 4. 3. 2015, č. j. 6 As 72/2014 – 88), a proto bude soud na přesvědčivé závěry správních orgánů odkazovat (event. je stručně zopakuje).

14. Dále soud konstatuje, že v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí (které tvoří společně s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně materiálně jeden celek) jsou uvedeny podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení a při aplikaci právních předpisů, v odůvodnění jsou též srozumitelně popsány veškeré důvody výroku rozhodnutí a jsou v něm též přehledně vypořádány všechny základní námitky žalobkyně uplatněné v průběhu správního řízení. Napadené rozhodnutí tak *prima vista* vyhovuje požadavkům na něj kladeným § 68 správního řádu (jakož i § 93 zákona o přestupcích), není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů (nedostatkem důvodů nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění rozhodnutí) nebo pro nesrozumitelnost a ani netrpí jinou vadou, která by opodstatňovala postup dle § 76 s. ř. s.
15. K jednotlivým žalobním námitkám pak soud uvádí, že správní orgány zjistily v souladu s § 3 správního řádu stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro soulad jejich rozhodnutí s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, přičemž svá skutková zjištění (která soud shrnul pod body 1 až 4), jejichž zdrojem byl zejména záznam o úkonech (šetření provedené na místě dne 5. 6. 2019) předcházejících kontrole (§ 3 odst. 1 kontrolního řádu) a protokol o kontrole provedené dne 3. 7. 2019 (§ 12 kontrolního řádu; dle § 81 zákona o přestupcích v řízení navazujícím na výkon kontroly mohou být skutečnosti zjištěné při kontrole jediným podkladem rozhodnutí o přestupku), zevrubně popsaly v odůvodnění svých rozhodnutí, a proto na ně soud odkazuje (zejména na strany 1 až 5 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a na strany 2 až 6 žalobou napadeného rozhodnutí). Ostatně žalobkyně sama proti kontrolnímu protokolu námitky nepodala [kontrola byla ukončena marným uplynutím lhůty pro podání námitek - § 18 písm. a) kontrolního řádu] a v průběhu řízení, z něhož vzešlo žalobou napadené rozhodnutí, taktéž nezpochybnila skutkové zjištění správních orgánů, že v porostních skupinách uvedených ve výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ponechala jedince smrku ztepilého čerstvě napadené lýkožroutem smrkovým, aniž by učinila potřebná opatření k zamezení jeho dalšího vývoje a šíření, tj. aniž by napadené jedince pokácela a mechanicky či chemicky asanovala (tedy neprovedla ochranné opatření k zamezení vývoje a šíření lýkožrouta smrkového vymezená § 32 odst. 1 a 2 lesního zákona a vyhláškou č. 101/1996 Sb.). Ani v žalobě proti výše citovanému závěru správních orgánů žalobkyně nebrojila a zástupce žalobkyně při jednání dne 20. 1. 2021 výslovně uvedl, že žalobkyně *„primárně zaměřila svá opatření na lokality, které byly postihnuty nejvíce, vytěžila o 52 % více dřeva než v předchozích letech, a to v situaci, kdy se trh s kůrovcovým dřevem zcela zhroutil, proto objektivně nemohla přijmout opatření v dalších lesních porostech, mezi které patří i předmětné lesní porosty identifikované v žalobou napadeném rozhodnutí“*. Žalobkyně též v průběhu správního řízení ani v žalobě nezpochybnila závěr správních orgánů (opřený o doporučená opatření Ministerstva zemědělství v ochraně lesa ze dne 17. 3. 2016 – dokument je dostupný např. na

<http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/pestovani-a-ochrana-lesu/doporucena-opatreni-v-ochrane-lesa.html>), že základem ochrany lesa je aktivní vyhledávání aktuálně lýkožroutem napadených a neopuštěných stromů (přičemž výskyt kůrovcových stromů je v lesních porostech zjišťován celoročně), tzv. kůrovcových stromů (za kůrovcové stromy se nepovažují suché stromy lýkožroutem zcela opuštěné, takzvané kůrovcové souše), a jejich včasná a účinná asanace, přičemž včasná a účinná asanace je úkon, kterým se zamezí, aby lýkožrout v kůrovcovém dříví dokončil vývoj nebo toto dříví opustil a napadl další stromy a může být provedena mechanicky, například odkorňovacím adaptérem na motorovou pilu, nebo chemicky s využitím insekticidů (za včasnou a účinnou asanaci není považován pouhý odvoz kůrovcového dříví). Za těchto okolností soud souhlasí se správními orgány, že žalobkyně naplnila všechny znaky skutkové podstaty přestupku vymezeného v § 54 odst. 2 písm. c) lesního zákona, dle kterého se fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že neplní opatření k ochraně lesa.

16. Jelikož je odpovědnost právnické osoby za přestupek založena na objektivní odpovědnosti s možností liberace, dovolávala se žalobkyně liberačního důvodu upraveného v § 21 zákona o přestupcích a správním orgánům vytykala, že se ex officio nezabývaly možnostmi žalobkyně provádět včasnou a účinnou asanaci kůrovcových stromů, a to s ohledem na probíhající kůrovcovou kalamitu (a s ní spojenou zvýšenou těžbou) a všeobecný nedostatek zpracovatelských kapacit. Žalobkyně však přehlíží, že povinnost tvrdit a prokazovat naplnění liberačního důvodu upraveného v § 21 odst. 1 zákona o přestupcích má ten, kdo se ho dovolává, nikoliv správní orgán (správní orgány proto nepochybily, pokud se ex officio „nezabývaly“ volnými „zpracovatelskými kapacitami“ žalobkyně či „stavem lesa v jiné části majetku žalobkyně“, resp. „stavem lesního majetku jako celku“). Jinými slovy vyjádřeno, není povinností správních orgánů, aby po možných důvodech liberace sami pátraly (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2018, č. j. 2 Afs 91/2018 – 26, bod 27). Není též povinností správních orgánů žalobkyni poučovat o tom, jakým způsobem má porušení právních předpisů předcházet, resp. „jaké větší úsilí měla vyvinout“ (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, č. j. 9 As 92/2008 – 82, či rozsudek téhož soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018 – 31, bod 27).
17. Žalobkyně vyjma obecných tvrzení o kalamitní situaci na území České republiky, obecné nedostupnosti zpracovatelských kapacit a o zvýšené těžbě v jejím polesí neuvedla ve správním řízení nic konkrétního, z čeho by bylo možno dovodit, že vynaložila veškeré (zcela konkrétní) úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila (srov. – mutatis mutandis – např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2020, č. j. 1 As 481/2018 – 28, bod 23), navíc ani tato svá obecná tvrzení ničím nedoložila (dokonce ani žádné důkazní prostředky neoznačila). Ani v řízení před správním soudem žalobkyně nepostupovala jinak. Na tomto místě je nutno připomenout, že řízení před správními soudy je ovládáno zásadou projednací a nikoliv vyšetřovací (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129, či rozsudky téhož soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 Afs 46/2013 – 28, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 7 As 279/2014 - 23), tzn., že skutkový stav je zjišťován v rozsahu účastníky tvrzeném a pomocí důkazů účastníky označených (přičemž platí, že každý z účastníků prokazuje ty skutečnosti, ze kterých vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky). Současně platí, že „důkazní návrh, který

procesní strana zatížená důkazním břemenem činí, slouží k prokázání pravdivosti určité tvrzené skutečnosti, a nikoliv k uvádění nových skutečností do řízení, či k upřesnění a konkretizaci typových, paušálních a nekonkrétních tvrzení“ (nález Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2012, sp. zn. I. ÚS 988/12, bod 29). Žalobkyně v žalobě opět poukazovala na kalamitní situaci na území České republiky, obecnou nedostupnost zpracovatelských kapacit a zvýšenou těžbu na území České republiky a v celém jejím polesí, ovšem žádným konkrétním důkazním prostředkem nedoložila, že se skutečně marně pokoušela včasnou a účinnou asanací kůrovcového dřeva provést vlastními prostředky, event. zajistit dodavatelsky. Žalobkyně např. netvrdila a neprokázala, že určité kapacity poptávala, ale byly nedostupné, event. nebylo objektivně v jejich finančních možnostech včasnou a účinnou asanaci zajistit, byť za tímto účelem např. vytvářela v minulosti finanční rezervy (což by mělo být v případě žalobkyně, pro kterou jsou „lesy zdrojem jejích příjmů“, jak uvedla při jednání dne 20. 1. 2021, samozřejmostí, zvláště s ohledem na předcházející suchá období a s nimi spojený růst populace podkorního hmyzu). Nadto i její obecná tvrzení o situaci způsobené mimořádně suchým obdobím, která ovšem nevypovídají nic o jí skutečně vynaloženém úsilí k tomu, aby předmětnému přestupku zabránila, zůstala v řízení před soudem neprokázána, když žalobkyně na provedení důkazů v řízení před soudem netrvala [viz protokol o jednání ze dne 20. 1. 2021; i kdyby však žalobkyně trvala na čtení dokumentů citovaných v žalobě, je zjevné, že např. důvodová zpráva k zákonům č. 90/2019 Sb. a č. 314/2019 Sb., opatření obecné povahy Ministerstva zemědělství ze dne 2. 4. 2020, č. j. 17110/2020-MZE-16212, či údaje Českého statistického úřadu o množství vytěženého dřeva v České republice nepochybně nemohly prokázat (neměly potřebnou vypovídací potenci), že samotná žalobkyně vynaložila veškeré (zcela konkrétní) úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila]. Správní orgány proto dospěly ke zcela správnému závěru, že žalobkyně neprokázala, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.

18. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že správní orgány v případě žalobkyně „postupovaly jinak, než je u orgánů státní správy lesů obvyklé“, pak i toto tvrzení žalobkyně žádným způsobem neprokázala, tím méně pak prokázala existenci ustálené správní praxe, jež by správní orgány v daném ohledu zavazovala z hlediska řešení obdobných případů do budoucna (srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 As 52/2017 – 24, bod 48). Pouze ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů, je totiž správní praxí zakládající legitimní očekávání (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 - 132, publ. pod č. 1915/2009 Sb. NSS). Nad rámec nutného odůvodnění soud dodává, že podle doporučených opatření Ministerstva zemědělství k ochraně lesa ze dne 17. 3. 2016 (viz body 2 a 3), je třeba dříví napadené kůrovci zpracovat nebo odvézt z lesa ke zpracování nebo jinak účinně asanovat nejpozději do 31. března, přičemž přímý odvoz ke zpracování je možný pouze pokud v něm vývoj kůrovce nedosáhl stadia kukly a mladého brouka (v opačném případě, kdy hrozí při manipulaci a odvozu tohoto dříví odpadávání kůry a šíření kůrovce, toto dříví neodkladně chemicky asanovat postřikem, popř. zabalením insekticidní sítí). Z toho vyplývá, že asanace dříví napadeného kůrovcem je možná

v období do 31. března i odvozem z lesa, nicméně v případě žalobkyně bylo posuzováno období od 5. 6. 2019 do 3. 7. 2019.

19. Pokud jde o námitku týkající se závěru správních orgánů, že žalobkyně při kontrole nepředložila evidenci kalamitních škůdců, pak ta se poněkud míjí s rozhodovacími důvody, neboť žalobkyně měla naplnit znaky skutkové podstaty přestupku podle § 54 odst. 2 písm. c) zákona tím, že v lesním porostu ponechala jedince smrku ztepilého čerstvě napadené lýkožroutem smrkovým, aniž by učinila potřebná opatření k zamezení jeho dalšího vývoje a šíření, tj. aniž by napadené jedince pokácela a mechanicky či chemicky asanovala (žalobkyně tak neprovedla ochranné opatření k zamezení vývoje a šíření lýkožrouta smrkového vymezená § 32 odst. 1 a 2 lesního zákona a vyhláškou č. 101/1996 Sb.), nikoliv tím, že nepředložila evidenci kalamitních škůdců. Navíc ani tato námitka není důvodná, jelikož je z povahy věci zřejmé, že byla požadována evidence za uplynulý rok (jedná se totiž o evidenci roční, jak plyne z přílohy č. 1 k vyhlášce č. 101/1996 Sb.) a nikoliv evidence ke dni kontroly.
20. Lze tedy uzavřít, že základní žalobní námitky nebyly důvodné (skutkový stav byl zjištěn řádně a věc byla též správně právně posouzena, procesní předpisy byly správně aplikovány), a proto soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I). Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. a contrario), úspěšný žalovaný se práva na náhradu nákladů vzdal, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 27. ledna 2021

Jan Dvořák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje